

KAŽDÝ MÁ SVOU DUHU

Libor Kotačka

Nakladatelství
ČAS

Libor Kofačka

KAŽDÝ MÁ SVOU DUHU

Libor Kofačka

KAŽDÝ MÁ SVOU DUHU

KAŽDÝ MÁ SVOU DUHU
Libor Kotačka

Všechna práva vyhrazena
Nakladatelství ČAS s.r.o., 2024
Copyright © 2024 Libor Kotačka
Ilustrace © 2024 Kateřina Vypelová
Jazyková úprava Mgr. Svatava Kaletová
Sazba Alena Šulcová

ISBN 978-80-7475-468-5

PROLOG

Znáte to. Je takové normální blbé ráno, nepotřebujete ani mlhu, ani déšť, ani cokoliv jiného nepříjemného. Prostě je jenom blbé ráno. A dneska? Dneska je k tomu docela zima, je mlha a neprší. Říká se tomu teda, že neprší, ale je tak pod mrakem, že v té mlze se docela sráží voda, že to vypadá, jako byste šli v dešti. Běžíte ráno indiánskou chůzí do práce, je to na knop, ale v celou tam budete, možná teda.

Spaní nebylo nic moc, žádný špatný zážitek, ale nějak se celou noc válíte. Večere vlastně taky byla fajn, ale nakonec vám to nesedlo. Ten report se přes večer stejně doma nepodařilo dopsat a nevypadá to, že se dnešek zapíše jako významný mezník do životopisu. Navíc na stole mi potom leží papírek s body, co mám za den udělat. Něco ujde, ale do něčeho se mi fakt nechce. Tak otravná paní na druhé straně telefonu mi vždycky leze krkem, tak bod tři aby tam zrovna nebyl. Aspoň u kávovaru se to trošku zlepší, teda do té chvíle, než ho zmáčknu a cosi to napíše na displeji. Stačí to vyspat a znovu dobře zaklapnout a už to jede a displej už nic nepíše. No tak sláva, aspoň to kafe je po ránu vlastně v pořádku. E-mailů kupodivu moc nepřišlo. Vypadá to totiž, že ten průběh prvního odstavce podobně prožila i většina pracovníků na druhé straně obchodního řetězce naší firmy. Tak jak to blbě začalo, přece jenom z toho možná bude obyčejný pracovní den.

Moderní ekonomie říká, že jsem střední třída, ale když to takhle blbě začne, jsem přesvědčený, že moje společenské zařazení stejně spadá do starého dobrého proletariátu a jestli budeme nasazovat znovu materiál do stroje, nebudu nakonec daleko od hanlivého, ale sprostě prostého termínu „solvina“. Už je porada, vedle mě sedí o deset let starší kolega Čeněk, taky střední třída pomlčka solvina. Když se to totiž při nasazování mně nebo potom jemu sekne, jediné, co vás navrátí do střední třídy, je solvina, protože ničím jiným to nepustí. Porada je typicky typická, tzn. o ničem, klasik by řekl o hovnu. Dobrá polovina účastníků je za poradu ráda, teplo tam je a vypadají chytře, když něco řeknou. Oni si tedy myslí sami, že vypadají chytře, ale nevypadají.

Čeněk to moc neprožívá, večer má domluvenou nějakou zábavnou aktivitu s manželkou, která ho už posledních deset let štve, ale když jste prostě Čeněk, věříte na zázrak. Ten se má stát dneska večer. Paní má nějakou dobrou náladu a večer bude intimní zábava, tak si dokonce Čeněk už hledá nějaké odborné termíny na internetu, aby to mohl při předešlé stručně, vtipně, a hlavně vzrušivě komentovat. Já už tuším, že to nedopadne úplně podle toho internetu, ale svoje to splní. Že to nedopadne úplně podle internetu, nám řekne nechtěně koncem týdne, ale to se ještě dvakrát projdu indiánskou chůzí ráno do práce. Čeněk je na svůj věk nabuzený jako mladý puberták, a tak si ho evidentně přehazuje z nohavičky do nohavičky, což by můj soused Stanislav naprosto nekompromisně kvitoval neurvalou poznámkou nehledě na to, že sám odborník Stanislav se za pár let dostane se svojí milovanou manželkou do stádia, že i ta nohavičková ekvilibristika zůstane v pozici výjimečného, vzrušivého letního snu.

No a zatímco ostatní se na plný plyn věnují prosperitě firmy, já jsem spoustu věcí slyšel už před týdnem v Anglii, tak bych se skoro vsadil o sto stájených býků proti mému koženému lasu, že otevřením dveří zasedačky prvním odchozím veškerá zde probíraná materie vezme za své, když vidím anglického šéfa na chodbě, který měl v očích pohled vraždícího nestájeného býka a v tváři grimasu kriminálního, kterému do vězení napsali, že ten uschovaný lup už není uschovaný a vyfouknul mu to bývalý byznys partner, který už není byznys partner a kvůli kterému teď sedí. Lámanou češtinou se zeptal, jestli "byla pourada", odpověděl jsem "jes", ujistiv se, že výraz toho býka smíchaný s překvapeným kriminálním nemizí. To byl důkaz toho, že měl-li bych u sebe laso a vsadil si, tutově bych večer organizoval odvoz stovky stájených býků, protože jsem pochopil, že zprávy jsou úplně jiné, než jaké jsme kdy sami mohli na té poradě probírat. Jak to ráno blbě začalo, během dvou hodin jsem v podstatě mohl být alespoň fiktivní a pyšný majitel dobytka. No a potom byl oběd, ještě jedno kafe po tom, co jsem si přečetl další zprávu na displeji toho varu, a být jako možný majitel dobytka, zase jsem nad zprávou na displeji vyhrál a kávovar nahodil. Odpoledne byla ta epizoda se solvinou, ale mě to baví, tak co.

Jak je na světě zařízeno, že ráno nestojí méně než za moc, nakonec to nějak dopadne a večer je vlastně pěkný večer, vždyť jsem v podstatě navíc mohl vyhrát ty bejky. Jel jsem vlakem do centra a uviděl kavárnu, něco horkého se objednalo rychleji, než jsem sám čekal. Pár kaček to stálo, ale přišlo mi to vhod a bylo to báječný, lehká pěna nahoře, vanilková příchuť, dobrá káva a ještě něco k tomu a z dálky to až exoticky vonělo. No nic, půjdu domů a třeba dneska dopíšu ten report, co mě ráno strašil v mlze.

Vedle kavárny prodávají knížky. Občas tam zajdu a skoro pokaždé něco koupím. Nic ani nesháním, přede mnou jsou vystavené novinky. Tu první neznám, název je něco o duze. Zkusím číst, je tam krátký úvod, začne to slovy: „Znáte to. Je takové normální blbé ráno, ...“ a zbytek popisuje napros-to běžný den někoho, kdo je vyváženým kompromisem mezi střední třídou a solvinou. Tak si to vezmu, třeba to někdy ve vlaku přečtu.

KAPITOLA PRVNÍ

Malý velký bojovník

Znáte to. Doma je pěkně teplo, a to nebylo vždycky, přiloženo pořádně do kotle, aby se tam už nemuselo do půlnoci chodit, sešla se nejbližší rodina, dva bratři a jejich rodiny, a už se docela rozjela zábava, i když zábava je vlastně složitý výraz pro takový večer. Mamky si udělaly aspoň foukanou, voní chlebíčky, na stole sůl a kmín opadaný ze slaných tyčinek. Byla to normální návštěva, ale nevím proč, tehdy byla i návštěva jako menší oslava. Pro děti nad tím vším zajímavě voní turek a z baru, světe div se, cosi zajímavého. Babička tomu říká kořalka. Až za patnáct dvacet let se dozvím, že to bylo vlastně docela slušné pití, možná šlo koupit v tuzexu, nevím. Děda to někde dostal na fotbale, kam jezdil kontrolovat rozhodčí, aspoň mi to tak říkal. Tak ta láhev nakonec skončila u nás. Vůbec na to, že se u nás skoro nepilo, v baru s perfektně vyleštěným zadním zrcadlem bylo vždycky dost zajímavého pití. Dobrých třicet let jsem už tu skříňku neotevřel, ale tehdy to pro mě bylo něco oslnivě nového, jak voněl jenom náš bar. Od čeho přesně, to už neřeknu, ale jestli dvířka baru ještě někdy otevřu, vsadil bych se, že to ještě nevyprchalo. Vlastně to bylo cítit jenom na oslavy, Silvestr a tak, vždycky když byla dobrá nálada a veselo. Tak mi vždycky ta vůně připomínala něco výjimečného a oslavného, zajímavého.

První, na co si o dědovi a o fotbalu vůbec pamatuji, že jsem se s dědou v létě díval v televizi na strašně důležitý zápas a on si ze mě dělal srandu, že tam hraje nějaká panenka. Babička, ta druhá než která tomu pití říkala kořalka, k tomu ještě

něco přihodila, že jsem vůbec netušil, co je to fotbal. Byl jsem naprosto zmatený, protože moje malá hlavička to nemohla pochopit, trochu mi děda vysvětlil, že fotbal je hra s míčem a hrají to velcí kluci, ale z té panenky jsem byl mimo. Děda s babičkou nás pozdravili a odjeli, stavili se vlastně nevhod. Netušili, že se jen tak veselíme. Byla sobota, venku mlha, nepršelo, ale bylo tak zataženo, že vlastně v té mlze pršelo. O to větší jako by byla pohoda ve vytopeném domku.

Byli to bratři, válečné děti, věkem jenom rok od sebe. Táta a strejda Laďa. Na nich a jim podobných jsem později pochopil, jak se doba zapíše do chování a charakteru možná víc než nějaké geny. Geny z té babičky, co mi jako malému s radostí říkala, že to, co nádherně voní v baru, je kořalka, a smála se. Věděla, že z toho ještě nemám rozum, jenom si ze mě utahovala, že bych se opil a nemohl chodit. Nechápal jsem, proč něco tak voňavého způsobí, že se člověk motá, zakopává, až se svalí. Už jsem ale byl tak uvědomělé dítě, že i přes to nechápání jsem to vzal jako fakt. Prostě je to švandovní nápoj, co pijí jenom dospělí, a pak jsou nemožní. Děda od té babičky už nebyl a vlastně jsem to ještě ani netušil. Došlo mi to až asi za rok nebo dva, kdy si mě babička brala dopoledne ze školky, protože mi doktorka, z které jsem měl strašný strach, protože dávala injekce, zakázala chodit do sauny, protože jsem pořád měl něco v krku. Na ty dvě hodiny jsme chodili na hřbitov. Babička měla s sebou celou sadu na dědečka – lopatku, smeták, vezla na kárce malou konev, svoji vlastní, protože v těch, co byly na hřbitově, nějakí nezodpovědní spoluobčané rozmíchávali travex, kterým se velmi účinně hubil plevel. Jenomže když potom někdo s tou nevypláchnutou, dneska se odborně říká kontaminovanou, konví zalil taky okrasné hřbitovní kvítí, vyhubil samo sebou taky to okrasné kvítí, a bylo po parádě... ale to dá rozum, že ne hned. Takže leckterá vdova odcházela ze hřbitova s pocitem, jak se pěkně postarala o památku zemřelého, a až při příští návštěvě zjistila, že před ní použil erární konev na hřbitově prostý sprostý a neukázněný spoluobčan, a bylo po parádě, rozumějte po kvítí, a to navíc na několik let.

Strejda Laďa byl extrovert, jak se dneska říká. Prostě pořád říkal něco aspoň trochu vtipného, nějak šprýmoval, utahoval

si ze mě, i z ostatních, hned všechno glosoval. Měl takovou záhadnou intonaci, jako kdyby začínalo astma, a první polovinu slova tak nějak nesrozumitelně vystřelil, ale už v polovině myšlenky bylo zase jasné, že míří ke vtipu, aniž by to posluchač odhadoval. Musel se dobře a pozorně poslouchat, aby bylo jasné, jestli chce něco jenom říct, nebo se chystá na vtíp, anebo se chystá na blbý vtíp. Nakonec řekl většinou něco tak humorného a někdy něco tak přihlouplého, že se všichni zasmáli, aniž by rozlišovali, jestli to bylo humorné, anebo přihlouplé. Laďa byl ale podle mě vždycky bytostně přesvědčený, že to bylo humorné pokaždé. Byl extrovert, popravdě ani kouskem těla na to neměl, ale byl. Takový slovanský bodrý hoch. Vladimír Menšík by řekl, že byl Slovan prdeláč. K tomu měl i pupek, takový ten pivní mozol, i když moc pivo nepil. Plavé vlasy učesané dozadu, že mu to dělalo kouty, které by jinak ani nebyly vidět. Měl úsměv na tváři. Vždycky když mě viděl, tak se usmíval.

Přeběhli jsme do obýváku a zase pryč, já, ségra a bratranec. Něco tam prohodili, něco ukradli na stole, maminka – ta naše mě a sestru a ta Milošova Miloše – odchytila a řekla, ať taky něco sníme, a to s důrazem na to, že na chlebíčkách je výborná, a hlavně taky drahá šumka. Já jsem tomu tehdy říkal šumka, tak to i dnes takhle píšu. A tak jsme něco slupli a běželi zpátky. Miloš a ségra byli starší a Miloš navíc přišel na návštěvu, tak měl košili a kalhoty, ségra teplé béžové punčocháče a šatičky. Já jsem byl doma a o dva roky mladší a nejmladší ze všech, tak za můj společenský úbor se daly označit jenom ty punčocháče a flanelová kostkovaná košile, ale běhalo se v tom po domě dobře. Všichni jsme však museli mít papuče, žádné pantofle, prostě plné papuče. Byly snad z něčeho podobného flanelu nebo manšestru, na patě vyztužené nějakým tvrdým kartonem. Už tehdy mě zaujalo, že jakmile povolila výztuha, do dvou týdnů to prasklo i někde jinde a šlo se pro nové.

Strejda Laďa si mě nechal zavolat, seděl rozzářený na gauči, na stole zásoby tak někde na třech čtvrtinách, a přišel první dotaz. Sotva začal mluvit, tak mě palcem a bokem ukazováčku chytil za nos. Vůbec jsem netušil, co bude, a Laďa spustil: „Až půjdeš kolem panských zahrad, nedívej se ani doleva...“ a za nos mi hlavou otočil doleva a pokračoval: „... ani doprava...“

a otočil mi přes nos hlavou doprava. „A dělej jenom kopi kopi kop!“ Načež po každém slově kop docela prudce trhnul svým nosem dolů, celkem třikrát. Docela to zabořelo, ale dalo se to vydržet. No všichni se smáli, já jsem moc netušil. Bylo toho na mě moc nového. Ještě jsem ani úplně nepochopil, proč hrají fotbal panenky, a navíc tam žádné panenky v televizi na fotbale nebyly, a teď bych strýčka rád poslechnul, ale nevěděl jsem, kde jsou panské zahrady, my jsme měli jenom naši zahradu za domem. Jenom jsem to nechápal, život dospělých se zdál neskutečně složitý. Doleva ani doprava bych se nepodíval, byl jsem ostatně vždycky docela poslušné dítě, ale proč bych měl kopat?! Proč bych měl kopat, když nevím proč a ani nevím kde...! Ale asi na tom bylo něco humorného, všichni se smáli, akorát mě bolel trochu nos.

Zajímavá na tom dětském životě je jedna věc, že vám něco jiného přeběhne hlavou a prostě se seberete a běžíte dál. Měl jsem tehdy dvě pistole. Jednu šedou a druhou béžovou, repliky koltů. Byly natahovací, to znamená, že do hlavně se dala profilovaná plastová tyčka a na ní byla taková ta přicucávací guma. Měli jsme to taky někde na ručníky, přiložilo se to na kachličku, přitlačilo a ono to drželo! Na druhé straně byl háček na ručník. No a princip toho náboje byl, že tyčka vsunutá do hlavně stlačila pérko, a když to cvaklo, bylo nabito. Potom stačilo zamířit, zmáčknout spoušť a projektil vyletěl. Kulka to nebyla, ale střílelo to, tak vlastně super hračka. Problém byl v tom, že se skoro nikdy nedalo vystřelit tak, že by se ta tyčka přicucala. Vyzkoušel jsem nakonec, že se přilepí na futra, když střílím hodně blízko, až za pár let pochopím, že to hodně blízko se dá popsat jako asi třicet centimetrů. Druhý, ale menší problém byl v tom, že to moc přesně nestřílelo a ani to nedoletělo daleko. Byl to sice menší problém, ale štal mě víc, protože v televizi ty pistole střílely hodně přesně a hlavně hodně daleko.

Nálada byla perfektní, už jsem měl dva chlebičky, pět slaných tyčinek a džus. To bylo pro mě safra zajímavé pití. V baru to vonělo báječně, ale džus byl džus, ať si říká kdo chce co chce. Někam jsme odběhli a domluvili se, že je čas na střelbu. Potřeboval jsem se taky pochlubit, jak jsem vybaven. Byl jsem na to patřičně hrdý. Natáhl jsem náboj přes péro, tedy